

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy senátu Mgr. Radovana Havelce a soudců JUDr. Tomáše Rychlého a JUDr. Jaroslava Vlašína v právní věci žalobkyně: **L. N.**, zastoupená Mgr. Bc. Filipem Schmidtem, LL.M., advokátem se sídlem Ovenceká 78/33, Praha 7, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 936/3, Praha 7, v řízení o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 23. 7. 2018, č. j. 4 Az 52/2017 – 42,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **s e o d m í t á** pro nepřijatelnost.
- II. Žádný z účastníků **n e m á p r á v o** na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í

[1] Včas podanou kasační stížností napadla žalobkyně rozsudek Městského soudu v Praze (dále jen „*městský soud*“) ze dne 23. 7. 2018, č. j. 4 Az 52/2017 – 42, jímž byla zamítnuta její žaloba proti rozhodnutí žalovaného ze dne 9. 5. 2017, č. j. OAM-82/ZA-ZA11-VL16-2017. Tímto rozhodnutím nebyla žalobkyni udělena mezinárodní ochrana podle ustanovení § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění rozhodném pro projednávanou věc (dále jen „*zákon o azylu*“).

[2] Při posuzování věci vycházel městský soud z následujícího skutkového stavu. Dne 26. 1. 2017 požádala žalobkyně o udělení mezinárodní ochrany v České republice. V rámci žádosti a v následném pohovoru uvedla, že je státní příslušnicí Ukrajiny, ruské národnosti, hovoří rusky a nemá žádné politické přesvědčení. Na Ukrajině naposledy bydlela v X a nemá tam již žádné příbuzné; její dva zletilí synové žijí v Ruské federaci, respektive v ČR. Do ČR poprvé odjela v roce 2009, neboť se jí narodil vnuk. Zemi původu navštívila žalobkyně od té doby dvakrát, naposledy v roce 2015. V ČR disponovala živnostenským oprávněním. Její žádosti o povolení k dlouhodobému a trvalému pobytu byly zamítnuty. O mezinárodní ochranu požádala, protože jí nebylo prodlouženo povolení k pobytu na území ČR a končila jí platnost výjezdního příkazu; tento postup žalobkyni jako poslední možnost poradil právník. Žalobkyně se nechce vrátit na Ukrajinu, chce zůstat v ČR se svým synem. Ve vlasti panuje celkově špatná situace, je tam válka a žalobkyně se nemá kam vrátit.

[3] Po zhodnocení výše uvedených skutečností dospěl městský soud k závěru, že žaloba není důvodná a rozhodnutí žalovaného je v souladu se zákonem. Městský soud nejprve konstatoval, že neshledal naplnění podmínek pro udělení doplňkové ochrany podle § 14a odst. 2 písm. c) zákona o azylu, čehož se žalobkyně dovolávala v žalobě. S odkazem na judikaturu Nejvyššího

správního soudu uvedl, že na území Ukrajiny neprobíhá tzv. totální konflikt, ale válečné operace jsou s různou intenzitou omezeny na Luhanskou a Doněckou oblast. Městský soud poukázal na to, že žalovaný vzal v potaz, že žalobkyně pochází právě z města X, avšak shledal reálnou možnost jejího vnitřního přesídlení v rámci rozsáhlého území Ukrajiny. Zdůraznil, že obtíže vnitřně přesídlených osob by musely dosahovat mimořádné úrovně, aby bylo takové přesídlení znemožněno. V případě žalobkyně ovšem takové skutečnosti s ohledem na obsah správního spisu zjištěny nebyly. Městský soud rovněž odkázal na konstantní judikaturu Nejvyššího správního soudu, která možnost vnitřního přesídlení v rámci Ukrajiny uznává. V této souvislosti soud podotknul, že žalobkyně konkrétně nenamítala, proč je u ní dána nemožnost vnitřního přesídlení, se svými námitkami setrvala pouze v obecné rovině. Městský soud také připomenul, že pobytová historie žalobkyně nenasvědčí o naléhavých azylově relevantních důvodech podání žádosti o mezinárodní ochranu. Žalobkyně pobývala v ČR od roku 2009, žádost však podala po poradě s právníkem až v lednu 2017 v poslední den platnosti výjezdního příkazu. Svou vlast mezitím dvakrát navštívila, přičemž nejhorší situace panovala na Ukrajině z důvodu ozbrojeného konfliktu právě v letech 2014 a 2015.

[4] Městský soud uzavřel, že žalovaný dostatečně zjistil skutkový stav věci a pro žalobou napadené rozhodnutí si opatřil dostatečné, objektivní a aktuální podklady, zejména ve vztahu k možnosti vnitřního přesídlení na Ukrajině a k situaci přesídlených osob.

[5] Kasační stížnost podala žalobkyně (dále jen „stěžovatelka“) formálně z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 písm. a) a b) soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“). Nejprve v ní namítá, že se žalovaný dostatečně nezabýval možností udělení doplňkové ochrany podle § 14a odst. 1, odst. 2 písm. d) zákona o azylu, tedy otázkou, zda vycestování stěžovatelky nemůže představovat rozpor s mezinárodními závazky ČR. Stěžovatelka zdůrazňuje, že v ČR žije již deset let a je zde sociálně i jinak integrována. Bylo povinností žalovaného posoudit situaci stěžovatelky v intencích § 3 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, a s ohledem na článek 8 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod. Žalovaný se těmito aspekty případu stěžovatelky nevěnoval a městský soud měl proto napadené správní rozhodnutí zrušit.

[6] Stěžovatelka dále namítá, že v jejím případě byla nesprávně posouzena otázka možnosti vnitřního přesídlení. Žalovaný svoje závěry nezaměřil na konkrétní situaci stěžovatelky, pouze obecně konstatoval, že bezpečnostní situace na Ukrajině je nezměnná a stabilní. Nerespektoval tak konstantní judikaturu Nejvyššího správního soudu. Dle zpráv o zemi původu také nemůže být vnitřní přesídlení považováno za rozumnou alternativu, pokud žadatel nebude mít možnost vydělat si na živobytí, získat ubytování nebo mu nebude poskytnuta lékařská péče. Vnitřně přesídlené osoby na Ukrajině často na státní pomoc a podporu kvůli administrativním obtížím reálně nedosáhnou. V tomto směru stěžovatelka cituje a odkazuje na různé zprávy o zemi jejího původu. Žalovaný neodůvodnil, zda ochrana v jiné části země splňuje minimální standard ochrany lidských práv. V případě nuceného návratu do domovského státu dojde ke snížení životní úrovně stěžovatelky pod životní minimum a bude nucena žít v bídě. Žalovaný na základě informací o zemi původu stěžovatelky nemohl dospět k závěru, že v dané věci nejsou splněny podmínky pro udělení doplňkové ochrany dle § 14a zákona o azylu. Městský soud měl z tohoto důvodu správní rozhodnutí zrušit.

[7] Podstatný přesah vlastních zájmů ve smyslu § 104a odst. 1 s. ř. s. spatřuje stěžovatelka v tom, že v judikatuře kasačního soudu dosud nebyla řešena otázka, zda pouhé konstatování žalovaného o objektivní situaci v zemi původu stěžovatelky je dostatečným naplněním podmínky k možnosti realizace vnitřního přesídlení (tj. zda ochrana v jiné části země splňuje minimální standard ochrany lidských práv), kterou stanoví judikatura tohoto soudu (rozhodnutí č. j. 4 Azs 99/2007 – 93 a č. j. 10 Azs 256/2016 – 27).

pokračování

[8] Žalovaný ve vyjádření ke kasační stížnosti navrhuje její odmítnutí pro nepřijatelnost, případně zamítnutí pro nedůvodnost. Je přesvědčen, že jeho rozhodnutí je v souladu s právními předpisy. Žalovaný se ztotožňuje s napadeným rozsudkem městského soudu a na jeho závěry odkazuje. Dále odkazuje na spisový materiál, na odůvodnění správního rozhodnutí a na své vyjádření k žalobě ze dne 17. 8. 2017. Závěrem uvádí, že stěžejním důvodem žádosti stěžovatelky o udělení mezinárodní ochrany je snaha o legalizaci pobytu v ČR, což potvrdil i městský soud.

[9] Dříve, než mohl Nejvyšší správní soud posoudit námitky uplatněné v kasační stížnosti, musel posoudit otázku její přijatelnosti. Podle § 104a odst. 1 s. ř. s. totiž platí, že *jestliže kasační stížnost ve věci mezinárodní ochrany svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele, odmítne ji Nejvyšší správní soud pro nepřijatelnost.*

[10] Podle usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 – 39 (všechna citovaná rozhodnutí tohoto soudu jsou dostupná na www.nssoud.cz), je přesahem vlastních zájmů stěžovatele jen natolik zásadní a intenzivní situace, v níž je – kromě ochrany veřejného subjektivního práva jednotlivce – pro Nejvyšší správní soud též nezbytné vyslovit právní názor k určitému typu případů či právních otázek. Přesah vlastních zájmů stěžovatele je dán jen v případě rozpoznatelného dopadu řešené právní otázky nad rámec konkrétního případu. Primárním úkolem Nejvyššího správního soudu v řízení o kasačních stížnostech ve věcech mezinárodní ochrany je proto nejen ochrana individuálních veřejných subjektivních práv, nýbrž také výklad práva a sjednocování rozhodovací činnosti krajských soudů.

[11] V projednávané věci spatřuje stěžovatelka přesah vlastních zájmů v tom, že v judikatuře kasačního soudu podle ní dosud nebyla řešena otázka, zda pouhé konstatování žalovaného o objektivní situaci v zemi původu žadatele o mezinárodní ochranu je dostatečným naplněním jedné z podmínek pro možnost realizace vnitřního přesídlení – konkrétně podmínky, dle níž musí ochrana v jiné části země splňovat minimální standard ochrany lidských práv.

[12] Nejvyšší správní soud k tomu předně konstatuje, že stěžovatelka opomíná, že ve správním řízení ani v žalobě konkrétně neuváděla, z jakého důvodu nemůže využít možnost vnitřního přesídlení. Pouze obecně uvedla, že na Ukrajině je kvůli válce celkově špatná situace a ona chce zůstat se svým synem v ČR. Taková motivace je sice lidsky pochopitelná, nesvědčí však o nemožnosti využití institutu vnitřního přesídlení. Na konkrétní aspekty své situace, které ukazují, že stěžovatelčino přesídlení není možné nebo by bylo spojeno s nepřiměřenými obtížemi či dokonce s porušením minimálního standardu jejich lidských práv, stěžovatelka v zásadě nepoukázala, což v napadeném rozsudku správně připomněl i městský soud. V tomto světle je tak pochopitelné, že se žalovaný a následně i městský soud zabývali možností vnitřního přesídlení stěžovatelky v rámci Ukrajiny jen v obecné rovině. Nadto žalovaný v napadeném rozhodnutí konkrétně poukázal i na rodinnou situaci stěžovatelky, která má dva dospělé syny (jednoho v Ruské federaci, druhého v ČR). Ti jí mohou v dané situaci dle žalovaného poskytnout pomoc a podporu; k synovi žijícímu v Ruské federaci se nadto může stěžovatelka přestěhovat, odmítá-li se kvůli špatné situaci v zemi původu vrátit do vlasti (viz str. 5 a str. 7 až 8 rozhodnutí žalovaného). Není tedy pravdou, že žalovaný jen konstatoval objektivní situaci v zemi původu stěžovatelky a její konkrétní situaci se vůbec nezabýval.

[13] S ohledem na výše uvedené se Nejvyšší správní soud s tvrzenou přijatelností kasační stížnosti – z důvodu nutnosti vyjádřit se k dosud v judikatuře neřešené otázce – v posuzované věci neztotožnil. Kasační soud dále přezkoumal napadený rozsudek a žádná pochybení městského soudu takové intenzity, jakou předvídá usnesení Nejvyššího správního soudu

č. j. 1 Azs 13/2006 – 39, nezjistil. Průběh řízení nebyl stížen vadami, odůvodnění napadeného rozsudku s ohledem na stěžovatelkou popsaný skutkový příběh bylo dostatečné a srozumitelné a městský soud se vypořádal se všemi žalobními námitkami. Ohledně stěžejních žalobních bodů, jimiž byla existence vnitřního ozbrojeného konfliktu a nemožnost vnitřního přesídlení v zemi původu stěžovatelky, městský soud odkázal na konstantní judikaturu zdejšího soudu k těmto otázkám (viz odstavce 13 a 17 napadeného rozsudku).

[14] Nejvyšší správní soud v projednávané věci nenalezl žádnou právní otázku, at' již z oblasti práva hmotného či procesního, k níž by byl nucen se vyjádřit za účelem sjednocování judikatury. Nejvyšší správní soud proto kasační stížnost podle § 104a odst. 1 s. ř. s. pro nepřijatelnost odmítl.

[15] Na závěr Nejvyšší správní soud připomíná, že podle ustálené judikatury není ani snaha o legalizaci pobytu azylově relevantním důvodem (viz např. usnesení ze dne 12. 7. 2016, č. j. 2 Azs 115/2016 – 26). K tomu slouží pobytové tituly podle zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů. Stěžovatelka ve správním řízení výslovně potvrdila, že o mezinárodní ochranu požádala na radu právního profesionála, žádost proto podala jako poslední možnost pro setrvání na území ČR. Její situaci však není možné řešit pomocí institutů zákona o azylu, není-li její žádost o mezinárodní ochranu podepřena azylově relevantními důvody.

[16] Kasační stížnost byla odmítnuta, Nejvyšší správní soud proto rozhodl tak, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti (§ 60 odst. 3 s. ř. s., ve spojení s § 120 s. ř. s.).

Poučení: Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné (§ 53 odst. 3 s. ř. s.).

V Brně dne 9. května 2019

Mgr. Radovan Havelec
předseda senátu